

Gradska biblioteka
„Karlo Bijelicki“
Sombor

daniela repman

mesto za savršen beg

sombor
2015.

osvrt na putovanje

svako od nas je putnik
odela su nam izgužvana na leđima
i sapunica sa dlanova nam je siva
imamo tajne jazbine
mesta za taloženje starih stihova
pregrade za uzaludnosti
i izneverene pobune
možeš pokušati da ih zaboraviš
ali
kao i izgovorene reči
zauvek ostaju zalepljene u vremenu
isto je i sa žvakama na betonu
i našim malim snovima
koji se još uvek legu
na prašnjavim prozorskim daskama
čekajući jutro
oparanim šavovima posteljine
i paučinom ispod kreveta
nažalost
u njima nedostaje tanana čarolija
ali
ako odvратиš pogled
videćeš noć
dva puta je obmotana nebom
a plaši me
kao miris joda
kao zveckanje zubarskog alata

u tišini
steže se oko naših članaka
ponovo
daleko daleko idemo
putujemo serpentima uz provaliju
i gledamo iznad sebe
i pitamo se
da li udaljenost između dve zvezde
može biti mera koraka

osvrt na vreme

trebalo mi je malo vremena
da shvatim
da je to neka izmišljena misaona celina
čiji je kod upisan izvan moje glave
kao jeftine tajne
istetoviranih gutača vatre
cirkuskih krivih ogledala
i patvorenih božanstava
neki odgovori uvek ostanu nedorečeni
pomislim
baš dobro
vreme često postane
presporo
preteško
prezauzeto
pa se ne čuje njegov galop
u sekundari ovog sata na nepomičnom zidu
ipak
priznaj da bi trebalo
jer lakše je da vreme teče
nego da stoji
uprkos tome
trenuci odluke koji su ostali iza mene
musavi i neočešljani
još uvek se nadaju mojoj poseti
i prstima

osvrt na stihove

ne bih nikada
uhvatila te reči
da se nisam saplela u raskoraku
jednog pokopanog sna i
jedne preživjele nade
noć je ta
koja često naruši metriku stiha
prolaznost uvek glasnije priča
o vremenu koje galopira
satima
danimama
godinama
čekamo putnike iz daleka
čekamo odgovore na pitanja
kao i svi posmatrači
zvezdanog neba
nadamo se da postoje potvrde koje nose
prapočetke priče o slobodi
ti i ja
koji obitavamo
u uskom međuprostoru sopstvenih priznanja
ponekad zapnemo i nađemo
na zgrušane stihove
istinom

beg

poželiš da je
taj odbegli sjaj koji vidiš
samo izdisaj mrtvog helijumskog balona
otrgnutog u slobodu
priznaj
i mi želimo da pobegnemo
provučeni između rešetaka
iskradeni iz velike majke solitera
iščupani iz pipaka neonskih reklama
svučeni sa čangrizavih putokaza
sa opranim mislima
sa raskopčanim odelima
sa raščupanim kosama
i mi želimo da budemo blizu
velikom okruglom suncu
što zajedno sa odbeglim
i srećnim helijumskim balonom
koji je upravo udahnuo punim plućima
sa podsmehom
motri na nas

šetnja

otpešačim iz zvuka tako ponekad
pustim da se ukrštaju protivrečni šumovi
oni imaju ćudljivu narav
tada
sve spravni tišina
i tu se uzdigne
uspravni put ka srebrnom neboderu mirnoće

najednom
tako su tanano
sve uspomene porubljene
ružičastim sećanjima
i sve nade postanu uobražene
i ja postanem okretna
kao ples na igranci iz nečije mladosti
lepeću samo neme slike
ali mogu da vidim njihov govor
ja sam uličarka koja se dodvorava
šarenim grafitima
i kamenčićima u cipeli

otpešačim iz zvuka tako ponekad
i smejem se na sav glas

pesma o kondukeru

u jednom trenutuku
u pretrpanom autobusu
upravo kada mu se u nos uvukao miris
znoja
iz jeftine sintetičke košulje
starijeg muškarca
i protresao mu misli
i usahli krvotok
samo se zapitao
gde sam to ja
šta radim
gde su nestale priče o velikim revolucijama
gola muzika nošena vetrom
u ugaslo vruće popodne
kako to da sam zaboravio
ukus slatkih letnjih bresaka
i zov zelenih rečnih plaža
šta radim u limenom oklopu
zapostavljajući kroz mutno staklo
obnažene ulice i drvorede i
devojke sa zgodnim nogama

onda je elegantno i lagano
hodom dirigenta simfonijskog orkestra
izašao iz autobusa na sledećoj stanici
zveckajući sitnišem u džepu
i ušao u drugi autobus
da se odveze nekud daleko

stajanje

kakav je to putokaz
koji ima sagnutu glavu
kraj tela asfaltnog zmaja
mogu nas tako zbunjene
povesti
odrvenele latice
odrezane stabljike
odrubljene senke
i mutni odraz neona
u ritmičnim tragovima svetlosti
koji korača pored nas

ali
nije to ništa
naspram
smetenih misli
koje gube svoju telesnost
dok neobazrivo i ubojito
uočavamo
da i putokazi mogu da nas napuste
a da ne odu nikuda

praznina koja jeste

zar ne znaš
da znam
iako sigurno
često drugačije izgleda
praznina ima lice
i svaki dan
me preispituje
rovari mojim slabovidim mislima
nekad se ponadam da je ona
kradom podmetnuta tvorevina
sa telom neupadljivog vetra
nastala u brzom hodu
između dva koraka
i raskoraka
propadljiva
istrošena
malaksala
tek samo ružan obris
pretpostavljenog sivila
onoga što nedostaje
u meni i izvan mene
ali
praznine su neretko zaodenute svetlucavim plaštom
praznine su neretko glamurozne zamke

zato
dok oštrolisne zaključke

sadevamo pod glavu
i budni zaposedamo
krhku dremljivu noć
ne smemo zaboraviti
da i naizgled male praznine
imaju vilicu gladnoga lovca
mogu bez uzdaha i napora
rasparčati najčvršće monolite

oni koji prolaze

nije bilo teško iz današnjeg svitanja
iscediti malo sivila
uvek ga ima
među naborima tupe glavobolje
pređašnje večeri
izazvane zakrčenim razgovorima
i iznenadnim alkoholnim avanturama
više nije noć
ali smo jednako nespremni
da se ukrcamo na lađe u daljini
kojima mašemo vekovima
više nije noć
ali to ne znači ni da je dan
jer još uvek ćutimo
i oslušujemo pokoji ulegnuti zvuk
koji će uskoro zauvek izbledeti
pa opet
dobro je da je jednom postojao
kao i mi
ili roj komaraca spreman da uzleti
i speva
svoju halapljivu pesmu
ispod velikog suncobrana
gde čekamo sedeći na pesku
na malim belim oblucima
na napuštenim ljušturama
raznobojskim komadićima stakla

zgužvanim pikavcima
i zalutalim rečnim travama
tražeći već umornim očima
otiske tuđih stopala
i novog svitanja

skučenost

nikada ne postoji
dovoljno brz beg u slobodu
disanje dva čoveka
u stisnutoj sobi bez otvora
ili sučeljavanje
dve reči
koje se svojim smislom
međusobno potiru
čine da
misao i dah
postaju
zabavljeni
zatvoreni
zaptiveni
nalik tumananju krvi
u tesnim žilama
u kojima je sve manje prostora
za pomeranje
i proticanje

veliko spremanje

ah
da je to samo neko mogao videti
kako smo predano samogorljivo
na vetar pod slabom opnom ozona
kačili svoje drhturave snove
o krhke peteljke vremena
iznosili na sunce iznošena odela
i sparuškanе girlande neurotičnog sjaja
te umorne animir dame
naših malih svečanosti
bilo je tu svega
u džepovima
u pregradama
u šavovima
u očima
i izvan pogleda
naježda živih a mrtvih stvari
zaglavljenih noći
damskih satića sa zapečenim kazaljka
razbacanih nota
isečenih rečenica
paučine i zaljubljenih paukova
ostarele prašine
okrnjene dugmadi
tupih olovaka
i ostalih samoniklih korova
koji se talože u skrajnutom prostoru

u neosvetljenim uglovima
u dubokim naborima
sa nama
u nama

kljanje pesme

nije baš
tek tako
olako
bez najave
staro čekanje osedelo
prozor je slučajno ostao otvoren
cedili su se zvuci kroz polen ambrozije
dan je oko podne postao mek
topio se kao kockica kompota od jabuka
u ustima
na polici
kraj replike drevnog reptila
ležao je neupotrebljiv
peščani sat prevrnut na stranu
ona
neka druga ja
gužvala je usplahireno
vrh maramice za nos
i preglasno šmrkala
pomislih
upravo ulovih
još jednu nepotrebnu patetiku za pesmu
razlistavali su se floralni motivi
organske tetovaže po mojim šakama i vratu
čekala sam
sva zalučena
sva pretočena u hlorofil

dok su uplašena zrnca peska
pokušavala da pobegnu iz peščanog sata
cičala naletala udarala
obrazima stomacima leđima
po glatkoj koži staklene sfere
žureći da pokrenu vreme
želeći da pobegnu u stih

oni koji ne vole da kisnu

prvo je pročešljao nekoliko dnevnih novina
potom sa police
uzeo u ruke dve tri zbirke poezije
za koje nije imao reči hvale
prelistao ih
malo šetao po sobi
u kućnim papučama
i pokatkad bacaog pogled kroz prozor
popio je tabletu protiv upale prostate
i visokog krvnog pritiska
proanalizirao naslove svojih pesama
i stihove
i kopče
i metafore
i rime
pregledao je poštu
još jednom bacio pogled kroz prozor
zaključio da se još uvek ništa nije promenilo
iako je počela da pada kiša
odavno više nije voleo da kisne
nije ga uznemirio
taj nesumnjivi znak starosti
i konformizma
više je žalio što ne sme da pije kafu
tako bi lakše prekratio vreme
potom je zamislio
da mu u susret

dotrčavaju
kao u usporenom snimku
dve mlade devojke u tankim majicama
bez grudnjaka
pa se smeškao
bez uzdržavanja
kasnije se pribrao
i zaključio da se mora
odlučno baciti na posao
napisati bar jednu pesmu
ili priču ili esej
uzeo je naočare za čitanje
zatvorio dnevne novine
one knjige vratio na policu sa malim pesnicima
ponovo je koračao sobom
i predano osluškivao
tromi zvuk sata
čekajući da ulovi stih

malodušnost

dođe to vreme
bez poziva
radosti postanu samobalzamovane
a vazduhom se prospe miris
sličan natrulom cveću u celofanu
oprostimo se od krivotvorenih osmeha
i shvatimo
(bez dodvoravanja)
zvuk svih noći
stopio se u jedan
sa dovoljne udaljenosti
može se videti da treperi
mlečni put
u danu odsutnih razlika
nebo je sinonim za zaborav
a neprijatno je
kao zakinut nokat
u toku dugog putovanja
ili loše doživljena muzika

(dan)gubim...

usklađujem korake sa linijama betona
trčkaraju oko sandala
pera grlica
papirići i
kokice
drhti dan kao poklopac čajnika
kipe reči u glavi
skakuću kao rasute perle po staklenoj površini
stihovi
ne obazirem se na zvuk sekundare
i klatna koje seče vreme

nedostaje
još samo nešto slatko
da se upotpuni dan
da prekrstim noge na pletenoj stolici
i lupkam
po staklenoj ivici činijice
(hladne metalne kašičice
daju najbolji zvuk)

poslastičarnica u ulici
sa klizavom turskom kaldrmom
muškatlama
i užadima za veš preko vidika
ali
strepim

iznad šarene porcije sladoleda
vanila jagoda čokolada
u svakom času
u histeričnoj žurbi
jedna će muva sleteti
na žutu lepljivu traku
napuštajući moja kolena
tada ću se setiti
da svaka radost ima kraj
a to bi zaista moglo
da mi pokvari dan

čitanje vremena budućeg

uvek jednako mora biti pročitano
nije važno odakle se čita
kaže moja baba grubim glasom
to inače radi
kada govori nešto važno
i skuplja oči kao pred suncem
isto je to sve
nastavlja ona
gledanje
u dlan
zvezde
sanovnik
šoljicu
pasulj
karte
poredak uvek postoji
poredak je uvek zapisan
ništa se ne može promeniti
ali je dobro ako umeš da pročitaš
dobro je ako možeš da predvidiš

nikada joj ne protivrečim
samo se smejem njenim rečima
odavno znam

u mom gradu
tvoju sliku jednog dana

obese glatkim sjajnim rajsnedlama
na grudi bodoša ili platana
pa se odatle smeješ
nadovezan na reči
da poredak uvek postoji
bez obzira gde je zapisan

izvan onoga što uvek teče

često zna da prevari
šapat uspavanke iznad uzglavlja
kad samo gledamo u noć
i uspužemo se dremljivi
među svoje meke slepoočnice
tad možemo videti golim prstima
ono što zovemo malim čarolijama
često su samo uglancane laži
sa velike sezonske rasprodaje

moje mape mi služe
da se izgubim
spremna za novi ples
tamo gde ne prepoznajem
ni lica ni stepenike
ni mostove ni ključare
ni ulice ni drvorede ni golubove
ni krovove ni bogove
otkriću ti zašto
nikada ne postoje kržljave nade slabih ramena
ako su dovoljno udaljene
istančane niti svilenih snova
uvek će se postarati
za njihove balske haljine

oda večitoj prolaznosti

napiši nešto nalik pesmi
udeni u okce stonoge istine
šarene perle noćnih buncanja
koje ti beže
za dlaku
za nokat
za reč
vidiš da
raskošna devojka slutnja
oblači grubu kudeljnu haljinu
i dok se sprema na dug put
udara te nogom u cevanicu
 požuri
 požuri
 požuri
kaplje joj sa usana

put misli

veče se strpljivo taložilo
u ćutljivoj sobi
nanosilo na svet ocedenu tintu svemira
sloj po sloj
potom je postalo pregusto za disanje
i pevanje pesme
po zidu su se kotrljale mokre senke
ubrzo
postaše skvašene kičaste kristalne perle na lusterima
obris oblakodera u daljini
i poderotina na žaru cigarete
kako čudan način da uvidim
da misao nekad ima nepravilan put
kao kapljica koja se sliva
hladnim i zamagljenim oknom prozora
otežala
prepunjena
bruseći u staklu
pokrete
pokušaje
poniranja
praveći trag oblim telom
roneći kroz nevidelost
klizeći kroz zamagljenje
otvarajući procepe
za nove poglede

samoizgnanstvo

bio je to samo jadan pokušaj
da se protera sa ovog sveta
taj uporni provincijski duh
o čiju sam se oštru kost posekao
roneći kroz slojeve memoara
sedog starca sa bradom
delom sam uhvatio i sebe
za oko
za kosu
i rekao
stani
kuda si to pošao
a nisam mislio ozbiljno
ni da je bitno to što sam smerao
još od prvog dana
samo sam hteo da pokopam
tu bestidnu radoznalost
što već vekovima rije po mome stomaku
da prepoznam
tebe što se pitaš
odakle tolika sličnost
između nas
jer zasigurno znam
to
nije moja koža
ni kičma
ni šaka
a ličiš na nekoga koga sam davno poznavao
i bio je pesnik

mesto za savršen beg

ko je spomenuo draperije od somota
uzdignute kulise slavoluke
kartonska carstva
i ostalu scenografiju
kažu
ako želiš da budeš srećan
moraš da veruješ u to

sa jedne visoke planinske litice
ugneždene podno oblaka
može se videti ceo svet
i da
videla sam
nazubljene bogomolje i katedrale
za uslišavanje molitvi
i odmereno samoljublje
usklađeno
po protokolu
preciznim lenjirima
oštro opcertane zelene poljane
bez samoniklih korova
ostrva ruža
istog sjaja i boje
ako je imaju
ponekad
kad se sruči pljusak
na identične nadgrobne ploče

uglačane preko mere
tako da se ne mogu osetiti dodirom
mostovi tanki kao struk
anoreksične manekenke
plaže jednoobraznih zrnaca peska
sa vetrom po potrebi
sa belim ležaljka
pod prugastim suncobranima
danju
isfenirani kućni ljubimci i deca
u izdržljivim pelenama
plastične replike školjki i meduza
bez otrova
noću
žene muškarci vino
vino muškarci žene
zalogaji plavog sira i crnih maslina
široki balkoni glatkih gelendera
brodovi i ispeglana pučina
uvek sa zalaskom sunca
crvenim
i sve to
optočeno
prekinuto
zaustavljeno
debelim pojasom guste šume

ko je spomenuo draperije od somota
uzdignute kulise slavoluke
kartonska carstva
i ostalu scenografiju
kažu
ako želiš da budeš srećan

moraš da veruješ u to

ima jedna ravnica bez ruba
podno mojih koraka
i jedan vlažni komad zemlje
na kom sedim
ukopana
olistala
propupela
odatle nekada gledam
sunce
nebo
zvezde
ili samo oblake
ili ih ne gledam
već sanjam
njih
kamena carstva bez bogova
preinačena u reči
dok treperim na vetru
raspršena
u daljine stihom
bez reda i metrike

ko je spomenuo draperije od somota
uzdignute kulise slavoluke
kartonska carstva
i ostalu scenografiju
kažu
ako želiš da budeš srećan
moraš da veruješ u to

kraj radnog dana

noć
skliznula niz kapilare svog mastiljavog puta
obezglavljen i savladan
pucketa prstima ulični svirač
putuje ulicama
isprekidanoga grada
giljotinama
praznim klupama
utrnuhim svetiljkama
u kostima mu zveckaju
melodije staklenih nota
udvojeni aplauzi pod reflektorima
o kojima još uvek mašta
metalni novčići
i kostobolja hladnog pločnika

novembar, decembar, januar, februar

umorno popodne je
umesto reči prekora
poslalo svoje stroge namesnike zimskog neba
i kristalne tišine
u posetu
i tako danima
atoničnost raste
u nastajanju zatajenog obruča sivila
iz koga se cede
ljudi
mokre rukavice
i dim u decembru
nazubljen o granje
na kopcima
na samoj ivici pogleda
uz koga ide ćutanje
i neminovnost ukidanja pokreta

tako zamišljam hronosa

jasno vidim
sećanje je postalo okrnjeno
čudi me
pitam se
zašto ima lice starog otirača
ispred zaključanih vrata
kroz koja virim
sa nadom
da postoje koraci
koji još uvek koračaju
ne beležeći propadanje
zauvek tu
nikada ne gubeći ritam

tako ja zamišljam
hronosa
noć je
(u tom prizoru je uvek noć)
on svetski putnik bez merila
sedi bos u službeno-plavoj košulji
na haubi srebrne drumske krstarice
dok brzina guta osvetljeni slap crnog asfalta
tanka kosa mu vijori na vetru
i koža mu se ježi
a usne su mu jarko našminkane
i bledim šakama renesansnih dama
razbacuje pesak iz peščanog sata

i čujem
glasno kaže
bez treptaja
ne menjajući položaj očiju
kaže sa podignutim prstom
nepotrebno naglašavajući
svoj glas sazdan od kristala leda
iz ovog kaveza ne možeš uteći
moje su zamke nevidljive
moje žigosanje ne boli
tek jednom uočiš duboke belege
na koži
ili u sećanju
među mojim raspršenim darovima

“...uvijek, uvijek ista priča!”¹

dan ima svoje skrovište
pod izbledelim baldahinima
on samo pokušava da
odglumi
iskusnog putnika
čekaj
čekaj još malo
uskoro će početi da pleše
po glatkom licu stola
ispred mene
ispod mog dlana
iznad mog lica
ljušteći sećicama svoga odraza
dva straha
uplašena jedan od drugog
dva sudarena trenu
raspolovljena po starim pukotinama

1 Stih iz pesme Branimira Štulića

mansarda

svi smo sedeli
pitomo
prekriveni čipkastim velovima
skrivenih mrlja na čelu
od sunca
i loših misli
mansarda je bila plava
svi su rekli
ipak
izgledala je previše žuto
dok su se na njoj ljuljale senke
rasprodatih istina
sa grotesknih vašarišta
raskalašnih karnevala
crnih hronika iz novina
i nemih filmova u boji
koje smo želeli da zaboravimo
ali baš zbog toga smo ih
zapamtili
da bi nas budili
noću
podsećajući na prazne čaše
na stolu od pruća
koji je isto bio žut
i umazan
ovlaš okrznutim tvrdnjama
koje smo iznosili da bismo sebe ubedili
koliko smo srećni

ispod

ispod kože je pokožica
tako izgledaju slojevi krutog dana
koji liči na pokisle kožne cipele
osušene na suncu
preglasna je
ova na silu poribljena močvara
iznuđena kompozicija za klavir
za jednu ruku
za jedan prst
ima li pesme izvan močvare
tromo brektanje blata je
ono što ne razumem

veče

možda mi se samo učinilo
pod koracima su se mrestile
daljine i pukotine
pospano dete je sedelo na betonskom stepeniku
veče je bilo bodljikavo
kao kaktus
u šarenom izlogu
uzalud mu satenska mašnica
žamor se uspinjao vazduhom
u stomaku brujanje velikog kamiona
na dlanovima
končići opranih snova i sećanja
jedna pobegla zavesa kroz prozor
na ulici
dodvoravala se vetru
škljocali su neuravnoteženi neonski štapići
u bojama
zaluđeni slanjem svojih poruka
(tu uočih sličnost sa sobom)
odnekud je dolazila muzika
neprohodnog ritma
osetih prohladni vazduh
na odgriženom zalogaju jabuke
u ruci prolaznika
ono dete je sada spavalo na betonskom stepeniku
veče je i dalje bilo bodljikavo
kao kaktus
u šarenom izlogu
nije mi se učinilo

reči

ako ih
zloupotrebiš
nasučeš
okruniš
zaposedneš
uganeš
reči postanu kao ljudske kosti
mekane na tankom ledu
a tvrde za nežno milovanje

uvrnu se u sebe
ili se spale
i ugljenišu
pa se raspu zvukom
ali najčešće
zastanu u grlu
pa traže čašu vina

ili dve

ili tri

naspram

jedno naspram drugog
neustaljeno rovarimo pogledom
bojimo se
da ne srastemo
skopčani nevericom
izvan nas šušte trzaji zvezda
doviđenja
kaplju krajičci razgolićenih sutona
i još mnogo toga
što ne rascepimo okom
dok se gledamo
želim da verujem da je krivo to ogledalo
pred kojim se uveče cerim
osmehom izmešetarenog dana
koje načini
da nikad nisam sama
da nikad nije tišina

u meni uvek splavari neki ritam
kao kapi sa oluka
kao bežanje koraka
kao uporna mala sekundara
kao talas
koji može da pokvasi
suvo kamenje
kolena
ramena
i same uglove usana

Ljubavna pesma

umem nestišnjivo da preterujem
kada me u zubima ponese vrtoglavica
stojim u centru kaleidoskopa
misliš
ljubav
jednako je nebitno njeno ime
kao i zgažena uholoža pod cipelom
želim da kažeš
ići ću da poletim sa vrha zgrade
istetoviraću tvoje ime na obrazu
ili očnom kapku
udomiću kockicu leda u pupku
ako to voliš
napisaću ti ugrizima nežnost
duž kičmenih pršljenova
makazama ću na licu izrezati osmeh
neka bude zauvek
čitaću ti poeziju i dnevne novine
ista je to količina neumerenosti
hraniću te grožđem
i čistiti za tebe vruće kestenje
nosiću ti kišobran na pljusku
načinjen od kože sa svojih leđa
i loviću sobne paukove
i retke leptire
one što imaju šaru u obliku oka
skupljaću na kolenima mrve sa poda

izranjaću ti školjke
i morske ježeve mekih bodlja
gajiću svilene bube za tvoje haljine
nosiću umesto tebe tesne cipele
i napisaću ti pesmu

samoljubivost

zamalo da ne prepoznam
tu iscepanu radost na svetlucavom papiru
trese se kao budilnik u sedam
još od juče
čeka
u senci mog dovratka
previše smerno
strpljivo
što baš ne ide uz radost
hoće
da je oslobodim
u razneženi dan
ipak
potkrala mi se sumnja
kao pravopisna greška
i grebe me iznutra
nisam sigurna
da li će pobeći kad je oslobodim
ne trudi se
da me razuveriš
ne pridajem važnost
preglasnim govornicima
ni rečima na koje sam navikla

znam da brojim unazad od beskonačnosti
dok čekam
dok iskušavam radost

šta misliš
zašto ponekad
ne čujem šta me pitaju
i zaboravim posle da se osvrnem
da vidim ko to odlazi

pesma šuma sapletenog srčanog talasa

možda je
ono što te kroti strah
a istine mogu biti nemušte

oglodala sam sve do kosti
sopstvene stavove
ovuda
ovuda ako ideš bos
možeš se opeći na tom putu

neki dani se talasaju
poput mutnih murala na starom zidu
skopčani sa probuđenim mirisom
zatvorenih dlanova
baš danas mi je
omaškom zagoreo
prstohvat zelene radosti
koju sam uzela kradom
ispod temelja svetionika
niko nije primetio
vazduhom su zaplovile izlapele nirvane
i fosili novorođenih osmeha
jer
svaki pravac ima osenčenu putanju u prošlosti
ali
svaki korak može ustreliti daljinu

pokušaću da zaboravim
napukla klatna koja
preispitujem
preispituješ
preispitujemo
u rečima prigušenog stiha
poput ovog
trebalo bi
moći
znati
odlučno
nazvati oštroumnim imenom
pesmu šuma
sapletenog srčanog talasa

diptih - gustina snova
krpeni drhtaj starog sna - pesma prva

znala bih živeti život
kaže moja žena
mogla bih
umesto ptičice u kavezu
čuvati vreme
sito
nahranjeno
sporohodno
uz dugo buđenje
ispod bi bile razbacane ljuške tišine
jutro narandžasto kao kriška dinje
oblak rasutog cimeta ili lavande u sobi
jedna prozirna haljina kao od ribarske mreže
stegnuta u struku
dubokog dekoltea
mirisa morskih talasa
na ramenu tetovaža raspršenog maslačka
na tanjiru
pored kreveta
prezrela raspukla smokva
dve upaljene mirisne sveće
i skupe cigarete
moja bremenita kamena kuća
uklesana u stenu
prozor sa pogledom na pučinu
i borovu granu

kruta posteljina i meki jastuci
čaša crvenog vina
oblog ukusa u ustima
glatki topli kameni pod
po kome su razmazani sunčevi zraci
kao maslac na parčetu vrućeg hleba
govori moja žena
zatvorenih očiju
svelog lica
umornih ramena
obasjana strmim zrakom mesečine
posle druge smene
skida staru haljinu
u polumraku
laneni talasi tkanine joj zapljuskuju stopala
koja trnu
kao da hoda morskom obalom
prepunom opalih borovih iglica

mreža sa sitnim okcima - pesma druga

znao bih živeti život
kaže moj čovek
dok crta svoj svet
grančicom po mokrom pesku
tada ne priča o svojim leđima
ni kičmi
ni glavi
ni nogama
kaže
zamisli da postoji
jedna dovoljno velika tišina
da popuni sve delove dana
barka na pučini
i vetar u leđa
lice opaljeno suncem
žutim kao limunova kora
solju i sećanjem
ispod mene dubina
plava kao dugme sa radnog mantila
koralna ostrva
školjke i morski krastavci
dovoljno stare dnevne novine
da se osetim mladim
ponekad hladovina od krila galeba
gitara uskog struka
i glatkog lica
komad nenametljive bele hartije

da zapisujem imena talasa
koje sam očešljao prstima
podno stopala strpljivi dvogled
sa jedne strane čutljivo kopno
sa tri strane pričljiva voda
razgovetna bez drhtaja igle kompassa
fenjer za noć
šešir za dan
osmeh na licu kao da te kupam pogledom
u mirnoj daljini
i jedna jaka ribarska mreža
što ima dovoljno sitna okca
dok čekaš
da ulovim sve naše snove

igračka

sutra
kada se probudiš
pokloni mi šareni kaleidoskop
sa nekog dalekog putovanja
gde se razlivaju poput jarkih boja
još neostvoreni koraci

kad prazni posni dani
siđu u podrum zaborava
i samo primetiš da ih nema
a ne znaš pouzdano razloge
za njihov odlazak
osmeh će mi neukrotivo
plesati očima i usnama
zahvaljujući tom čudesnom kaleidoskopu
na mojim dlanovima

sinoć

sinoć smo razgovarali
o nekim zaboravljenim temama
napetosti
fluentnosti reči
idealizmu i modernim pesmama
ritmu stihova bez rime
novim urbanim tendencijama
časovima joge
stresa
i plesa
i tepisima sa uzorkom zebre

razgolitili smo nekoliko pesnika
rašćaurili nekoliko naslova
i sitničavih pogleda
iscepkali neke smešne zaključke
što vire iz dnevnih novina
uplovili u priče što se samozadaju
internetom i svetom
i prenaglašeno se trudili
da razumemo iščekivanja
koja već predugo trepere u nama
dok se na kraju jezik nije oparao
dok se misli nisu ispostile

posle smo samo ćutali
i polagano nestajali

kao skulpture stopljene u sivo nebo
nad kojima zveči veče
taj dugo korišteni zupčanik
u mehanizmu naše prolaznosti
lica su nam bila gola
a krunisane istine
zarobljene pod našim dlanovima
imale su žaoke

kupovina

u džepu mi je spisak za kupovinu
to je samo
parče ispisane hartije
presavijeno na pola
ali čini mi se
da se pohotno pari
sa izgužvanom maramicom

svejedno
znam napamet sve što želim

bešumni sat sa kazaljka za besanu noć
pljosnate pertle koje se ne odvezuju tokom pešačenja
sredstvo za skidanje mrlja sa prethodnog dana i
celofan za sutrašnji
jastuk za udobniju glavu
kalup za bilo šta
(iako znam da ga neću upotrebiti)
miris morskih talasa
med
i još papira za buduće spiskove

žičani kavez na točkovima je kuća
izvitoperenih sitnica gde
ređam
slažem
i brojim
delove izgubljene pesme

impregnacija vremena

moj dan je stavio ukosnicu
pa je dotrčala svetlost
i mogla sam dobro da vidim
vrcave planove
ili promišljenu podvalu

trebalo bi
ispresovati mrvicu večeri od juče
danas potopiti u jaku štirku
oslikana slikarska platna
ukradene
čipke
perle
prstenje
i ostala krhka bogatstva sadašnjosti
stisnuti među tople butine
hladne dlanove budućih
daljina
litica
i samoodbrana

i nadati se
nadati se
možda će se i samo vreme
na trenutak začuditi
i zastati

pesma nikada nema kraj

opet je noć ćutljiva
bez obeležja i putokaza
dok gradi svoje kamene stepenike
za uspinjanja i propadanja
i kleše brazde u njima
a jesu li ove reči moji koraci

kao da se gledamo zatvorenih očiju
rastvorena melodija se prilagođava sluhu
raspuknuti mirisi se već kreću ka prstima
slepljeni sa sredovečnim nadama
budim
čekanje u slivu svih čekanja
rascvetavaju se reči-koplja
u utihnule daljine

slike prošlosti postaju nalik
kičastoj srebrnariji
potamnele
iznošene
okrnjene
i svi izgovori koji se
pokidaju sa usana
legu sami svoju osamu

opet je noć ćutljiva
bez obeležja i putokaza

dok gradi svoje kamene stepenike
za uspinjanja i propadanja
i kleše brazde u njima
uočavam
ta šara u kamenu je ritam
ona se ne može izbrisati
pesma nikada nije nema
pesma nikada nema kraj

PREPORUKA IZDAVAČU

Danijela Repman se pojavljuje sa pesničkim rukopisom *Mesto za savršen beg* posle nesvakidašnje duge pauze u odnosu na prvenac (Danijela Staničkov, *Cikličnosti*, Novi Sad, 1997), pokazujući time da ne pristaje na sudbinu onih koji u mladosti objave zbirku pesama, nagoveste talentat, a zatim zaplove po okeanu života i zaborave pesničku luku. Prva knjiga još ne čini pesnika.

Ali uprkos godinama koje su između njih prošle, prva i druga pesnička zbirka Danijele Repman pokazuju neke sličnosti, nešto mnogo više od pukog poklapanja ili podudaranja, neko srodstvo čiji izvor je verovatno u načinu na koji ova autorka pesnički misli. Reč je o naglašenoj sklonosti ka lirskoj apstrakciji. Tekst pesme je najčešće izgrađen na dvostrukom temelju: sa jedne strane, uopštavanju emotivnih stanja, a sa druge, svođenju iskustvenih situacija. Tako već u uvodnoj pesmi susrećemo „mesta za taloženje starih stihova / pregrade za uzaludnosti“, snove koji se legu na prozorskim daskama, a nešto kasnije, „ti i ja / koji obitavamo / u uskom međuprostoru sopstvenih priznanja“.

Kao rezultat, dobija se pročišćen, artificijelan stih, oslobođen onog neposrednog. Estetski rizik takvog reduktivnog postupka može se opisati, manje-više, istim rečima. U novoj zbirci je autorka, treba i to reći, u nekim pesmama uspela da svoju građu uobliči tako da sačuva osobenost iskustvenih situacija, i u tim pesmama recenzent vidi

najbolje segmente rukopisa. Taj iskorak se na prvom mestu tiče kvaliteta pesničke slike, pokatkad čak sinestezijske (na primer u „pesmi o kondukeru“ ili „tako zamišljam hronosa“).

Aktivirana značenja u pesmama Danijele Repman su otvorena i višeslojna; posebno treba skrenuti pažnju na učestalo tematizovanje same pesme i procesa njenog nastanka. Ovaj topos moderne lirike autorka tretira odgovorno i zrelo, uz neophodnu dozu sumnje i ironije. U najboljim trenucima ove zbirke, pesnička samosvest se i sama transformiše u jednu sliku, kao u pesmi „kupovina“.

Nova zbirka Danijele Repman tako neprestano oscilira između lirske apstrakcije i neobične slike. Ako je suditi po naslovnoj pesmi prilično dugog daha, autorka i ne želi da se opredeli za samo jednu mogućnost. I to je dobra odluka, jer pesnički izraz ostaje raznovrsniji.

Zbirka *Mesto za savršen beg* nesumnjivo potvrđuje pesnički razvoj i napredak autorke. Zato sugerisem izdavaču da prihvati ovaj rukopis i objavi ga. Njegova vrednost to potpuno opravdava.

10. decembar 2014.
Saša Radojčić

SADRŽAJ

osvrt na putovanje	5
osvrt na vreme.	7
osvrt na stihove.	8
beg.	9
šetnja.	10
pesma o kondukeru.	11
stajanje	12
praznina koja jeste	13
oni koji prolaze	15
skučenost	17
veliko spremanje	18
klijanje pesme	20
oni koji ne vole da kisnu	22
malodušnost	24
(dan)gubim.	25
čitanje vremena budućeg	27
izvan onoga što uvek teče	29
oda večitoj prolaznosti.	30
put misli	31
samoizgnanstvo.	32
mesto za savršen beg	33
kraj radnog dana	36
novembar, decembar, januar, februar.	37
tako zamišljam hronosa	38
“...uvijek, uvijek ista priča!”	40
mansarda	41
ispod	42
veče	43
reči	44

naspram	45
ljubavna pesma	46
samoljubivost.	48
pesma šuma sapletenog srčanog talasa	50
diptih - gustina snova	
krpeni drhtaj starog sna - pesma prva	52
mreža sa sitnim okcima - pesma druga	54
igračka	56
sinoć	57
kupovina	59
impregnacija vremena	60
pesma nikada nema kraj	61
PREPORUKA IZDAVAČU	65

Danijela Repman
MESTO ZA SAVRŠEN BEG

Izdavač
Gradska biblioteka
„Karlo Bijelicki“ Sombor

Za izdavača
Vladimir Jerković

Urednik
Vladimir Jerković

Lektor
Emilija Rilke

Recenzija
Saša Radojčić

Fotografija na koricama
Siniša Trifunović

Dizajn i prelom
Borivoje Petrović

Štampa
Štamparija „Krimel“ - Budisava

Tiraž 200

